

Số: 48 /BC-PCTTTKCN

Quảng Ngãi, ngày 26 tháng 3 năm 2021

BÁO CÁO THAM LUẬN

Bài học kinh nghiệm trong công tác ứng phó bão mạnh

Thực hiện chỉ đạo của Ban Chỉ đạo Trung ương về Phòng, chống thiên tai tại Công văn số 15/TWPCCTT ngày 19/3/2021 về việc chuẩn bị nội dung phục vụ Hội nghị Tổng kết công tác phòng, chống thiên tai, Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh Quảng Ngãi báo cáo Hội nghị như sau:

Trong năm 2020 vừa qua, tỉnh Quảng Ngãi đã chịu ảnh hưởng trực tiếp của các cơn bão số: 6, 9 và 13; trong đó, bão số 9 (bão Molave) là cơn bão rất mạnh đã đổ bộ trực tiếp vào địa bàn tỉnh, qua thực tế công tác ứng phó bão số 9, Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh Quảng Ngãi xin báo cáo tham luận về bài học kinh nghiệm trong công tác ứng phó bão mạnh, cụ thể:

I. TÓM TẮT ẢNH HƯỞNG CỦA BÃO SỐ 9

Sáng ngày 28/10/2020, bão số 9 có sức gió rất mạnh đã đổ bộ trực tiếp vào tỉnh Quảng Ngãi. Do ảnh hưởng của bão số 9, tại đảo Lý Sơn có gió mạnh cấp 11, giạt cấp 13; trên đất liền các huyện ven biển tỉnh Quảng Ngãi có gió mạnh cấp 10, 11, giạt cấp 12, 13; theo nhận định, đây là cơn bão được ghi nhận là có sức gió mạnh nhất và thời gian duy trì gió mạnh kéo dài nhất (hơn 6 giờ) khi đổ bộ vào đất liền tỉnh Quảng Ngãi trong vòng hơn 30 năm qua. Ngay sau bão, lũ trên các sông lên rất nhanh trong chiều và đêm ngày 28/10/2020 (đỉnh lũ trên tất cả các sông đã vượt trên báo động 3 từ 0,5 đến 1,4m).

II. KẾT QUẢ CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO ỨNG PHÓ BÃO SỐ 9

1. Công tác chỉ đạo ứng phó

- Ngay trong sáng ngày 26/10/2020, sau cuộc họp với Thủ tướng Chính phủ, Ban Chỉ đạo Trung ương về Phòng, chống thiên tai và thực hiện Công điện số 1470/CD-TTg ngày 26/10/2020 của Thủ tướng Chính phủ về triển khai ứng phó khẩn cấp với bão số 9, Chủ tịch UBND tỉnh đã chủ trì cuộc họp khẩn với các cơ quan, đơn vị và địa phương; đồng thời, ban hành ngay Công điện số 03/CD-UBND hồi 11 giờ ngày 26/10/2020, trong đó giao nhiệm vụ, giải pháp cụ thể để ứng phó bão số 9, với phương châm được xác định là **"đảm bảo tuyệt đối an toàn tính mạng của người dân là trên hết"**; tăng cường thông tin, tuyên truyền, vận động người dân chủ động phòng, tránh

theo phương châm "*đến từng ngõ, gõ từng nhà*", phát huy tinh thần tương thân, tương ái, hỗ trợ nhau tránh trú bão để đảm bảo an toàn.

- Trong ngày 27/10/2020:

+ Thường trực Tỉnh ủy đã tổ chức Đoàn kiểm tra công tác ứng phó bão số 9 tại huyện Bình Sơn và xã Nghĩa An, thành phố Quảng Ngãi do đồng chí Bí thư Tỉnh ủy làm Trưởng đoàn.

+ UBND tỉnh đã tổ chức 04 Đoàn kiểm tra tại các huyện, thị xã, thành phố do các đồng chí lãnh đạo UBND tỉnh làm Trưởng đoàn và thành lập Ban Chỉ huy Tiền phương do đồng chí Đặng Văn Minh, Chủ tịch UBND tỉnh làm Trưởng ban đặt tại trụ sở UBND tỉnh và các Trạm Chỉ huy tiền phương đặt tại các huyện: Lý Sơn, Bình Sơn, Sơn Tịnh, Tư Nghĩa, Mộ Đức, TX Đức Phổ và TP Quảng Ngãi để trực tiếp chỉ huy công tác ứng phó với bão.

+ UBND tỉnh đã chỉ đạo các địa phương hoàn thành công tác sơ tán dân trước 17 giờ ngày 27/10; yêu cầu tất cả các phương tiện và người dân không rời khỏi nơi tránh trú bão kể từ 22 giờ ngày 27/10/2020 cho đến khi bão tan.

- Chiều ngày 28/10/2020 (khi bão số 9 vừa suy yếu)

+ UBND tỉnh ban hành Công điện số 04/CĐ-UBND hồi 14 giờ 00 phút yêu cầu các sở, ngành, địa phương liên quan triển khai các biện pháp cấp bách phòng, chống mưa, lũ lớn, nhất là việc sơ tán Nhân dân vùng ngập lụt tương ứng với các kịch bản mực nước dâng tại các sông và ban hành văn bản chỉ đạo công tác bình ổn thị trường để ứng phó, khắc phục hậu quả bão số 9.

+ Thường trực Tỉnh ủy, UBND tỉnh tiếp tục tổ chức các Đoàn kiểm tra và chỉ đạo công tác di dời, sơ tán khẩn cấp Nhân dân tại các khu vực thường xuyên ngập lụt, khu vực có nguy cơ cao sạt lở đất, lũ quét; duy trì kiểm soát an toàn cho người dân đến khi không còn ảnh hưởng của bão; giúp người dân khắc phục thiệt hại về nhà ở; chỉ đạo kiểm soát bình ổn giá cả thị trường sau bão, lũ.

2. Kết quả chỉ đạo ứng phó

- Về tàu, thuyền: Tất cả các tàu thuyền hoạt động trên biển đã được kêu gọi, hướng dẫn về nơi tránh trú bão an toàn (1.285 tàu neo tại các Cảng neo trú tàu thuyền trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi).

- Về lồng bè: 485 lồng, bè được đưa vào khu neo trú an toàn.

- Về công tác di dời, sơ tán dân:

+ Di dời, sơ tán 24.819 hộ/ 97.010 người đến nơi tránh trú an toàn trước khi bão đổ bộ.

+ Ngay khi bão số 9 suy yếu, tiếp tục triển khai sơ tán dân vùng ảnh hưởng ngập lụt, sạt lở đất với 6.081 hộ/ 16.829 người đến nơi an toàn.

- Về tình hình hồ chứa thủy lợi, thủy điện: Các hồ chứa nước thủy lợi (124 hồ) và thủy điện (Đakdrinh, ĐakRe, Sơn Trà 1 và Nước Trong) đã tổ chức vận hành đúng quy trình vận hành liên hồ và đảm bảo an toàn hồ đập trong suốt đợt mưa, lũ.

Đánh giá chung:

Với sự vào cuộc kịp thời, quyết liệt, đồng bộ và hết sức tập trung, nỗ lực của cả hệ thống chính trị ở các cấp cùng với tinh thần chủ động phòng, tránh của người dân nên đã đảm bảo được an toàn tính mạng cho người dân (*không có người bị chết do bão*), mặc dù bão số 9 là cơn bão rất mạnh đổ bộ trực tiếp trên địa bàn tỉnh. Tuy nhiên, bão số 9 đã gây thiệt hại nặng nề về tài sản của Nhân dân và Nhà nước do cơ sở hạ tầng hiện nay còn yếu và thiếu đồng bộ, đặc biệt là nhà cửa, vật kiến trúc, cây trồng và các công trình phục vụ sinh hoạt, sản xuất của người dân, các công trình công cộng thiết yếu, các tuyến giao thông, thủy lợi, đê, kè,... làm đình trệ hầu hết các hoạt động kinh tế, văn hóa, xã hội và gây xáo trộn nghiêm trọng đời sống của người dân trong tỉnh.

III. TÌNH HÌNH THIẾT HẠI

- Về người: Có 13 người bị thương (không có người chết do bão).

- Về tài sản:

+ Nhà ở: 366 nhà ở bị thiệt hại hoàn toàn; 170.879 nhà ở bị tốc mái, hư hỏng. *Giá trị thiệt hại ước tính: 2.500 tỷ đồng.*

+ Giáo dục, y tế: 452 trường học, 134 cơ sở y tế bị tốc mái, hư hỏng. *Giá trị thiệt hại ước tính: 450 tỷ đồng.*

+ Nhà văn hóa: 263 nhà văn hóa thôn, xã bị tốc mái, hư hỏng. *Giá trị thiệt hại ước tính: 50 tỷ đồng.*

+ Sản xuất nông nghiệp, giá trị thiệt hại ước tính 500 tỷ đồng.

+ Thủy lợi, đê, kè, giá trị thiệt hại ước tính 600 tỷ đồng.

+ Giao thông, giá trị thiệt hại ước tính 400 tỷ đồng.

+ Thủy sản, giá trị thiệt hại ước tính 70 tỷ đồng.

+ Thông tin liên lạc, giá trị thiệt hại ước tính 50 tỷ đồng.

+ Công nghiệp, giá trị thiệt hại ước tính 100 tỷ đồng.

+ Xây dựng, giá trị thiệt hại ước tính 10 tỷ đồng.

+ Nước sạch và vệ sinh môi trường, giá trị thiệt hại ước tính 20 tỷ đồng.

Và nhiều trụ sở cơ quan bị tốc mái, hư hỏng, giá trị thiệt hại ước tính 100 tỷ đồng.

+ Về sạt lở đất: Có 48 điểm nguy cơ sạt lở cao ảnh hưởng trực tiếp đến tính mạng, tài sản của Nhân dân tại các huyện miền núi: Trà Bồng, Sơn Hà, Sơn Tây, Minh Long, Ba Tơ, trong đó có 05 điểm đã xảy ra sạt lở gây thiệt hại về tài sản của người dân và có 24 điểm có nguy cơ sạt lở cao cần được ưu tiên di dời khẩn cấp.

Tổng giá trị thiệt hại ước tính khoảng 4.850 tỷ đồng.

IV. TỒN TẠI, HẠN CHẾ VÀ NGUYÊN NHÂN

- Còn một bộ phận người dân thiếu kỹ năng trong phòng, chống bão nên chậm chạp chống nhà cửa, phát dọn cây cối trước khi bão đổ bộ; nóng vội gia cố, sửa chữa nhà ở khi bão chưa tan hẳn, gió còn mạnh dẫn đến bị thương do bị té, ngã.

- Lực lượng xung kích phòng chống thiên tai cấp xã là lực lượng rất quan trọng ở tại chỗ nhưng chưa được trang bị đầy đủ kiến thức, kỹ năng, phương tiện (chủ yếu tự tìm hiểu và sử dụng kinh nghiệm và công cụ tự có) do chưa được tập huấn, trang bị nên chưa đem lại hiệu quả cao.

- Cơ sở hạ tầng phòng chống thiên tai nói riêng, cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội nói chung còn thiếu và yếu, chưa đồng bộ nên khả năng chống chịu với thiên tai rất hạn chế, dễ bị hư hỏng, thiệt hại.

- Nguy cơ rủi ro sạt lở đất đối với người dân ở khu vực miền núi, ven sông, ven biển rất cao trong khi điều kiện sắp xếp dân cư còn rất khó khăn, nhất là về nguồn vốn, quỹ đất tái định cư và việc thay đổi phong tục tập quán sinh sống, sản xuất của người dân địa phương,...

- Các công cụ gồm trang thiết bị, công nghệ để hỗ trợ trong công tác tham mưu chỉ đạo điều hành và hỗ trợ ra quyết định tại Văn phòng thường trực Ban Chỉ huy còn thiếu thốn và thô sơ.

- Số lượng tàu cá nhiều, phạm vi hoạt động rộng trên Biển Đông trong khi trang thiết bị theo dõi, giám sát chưa được trang bị đầy đủ nên khó khăn trong công tác quản lý tàu, thuyền khi có thiên tai trên biển; đối với tàu thuyền vào bờ tránh trú bão thì các khu neo đậu hiện có trên địa bàn tỉnh chưa đảm bảo sức chứa do chưa được đầu tư hoàn thiện và đồng bộ theo quy hoạch đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

- Đối với thiên tai đặc biệt lớn như cơn bão số 9 vừa qua, nhu cầu kinh phí khắc phục thiệt hại rất lớn, trong khi nguồn lực của địa phương lại hết sức khó khăn mặc dù đã được Chính phủ và các tổ chức, cá nhân chung sức hỗ trợ một phần nhưng chưa đảm bảo được yêu cầu thực tế nên còn ảnh hưởng nhiều đến các hoạt động sản xuất ở địa phương.

V. BÀI HỌC KINH NGHIỆM TRONG CÔNG TÁC PHÒNG, CHỐNG BÃO SỐ 9

1. Giai đoạn phòng ngừa

- Trên cơ sở kịch bản ứng phó thiên tai (kịch bản xây dựng cho từng tình huống thiên tai cụ thể), thông qua các phương tiện truyền thông như đài, báo, mạng xã hội... và nhất là loa di động “đến từng ngõ, gõ từng nhà” để kêu gọi, vận động kiên quyết người dân di dời sơ tán đến địa điểm an toàn trước khi bão, lũ, sạt lở đất xảy ra.

- Duy trì tốt việc kiểm soát an toàn cho người dân tại các nơi sơ tán, khu dân cư khi bão, lũ chưa chấm dứt hoàn toàn.

c) Giai đoạn khắc phục

- Thông qua hệ thống chính trị, nhất là Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Hội chữ thập đỏ và các Hội đoàn thể,... kêu sự đóng góp của xã hội, các tổ chức, cá nhân, nhà hảo tâm trong và ngoài nước,... cùng chung tay hỗ trợ vật chất, kinh phí,... để khắc phục thiệt hại do thiên tai. Đây là nguồn lực vô cùng quý báu và nhanh chóng nhất trong việc khắc phục thiệt hại ban đầu, tạm thời ổn định cuộc sống cho người dân.

- Địa phương các cấp (tỉnh, huyện, xã) chủ động dành một phần kinh phí (bao gồm cả Quỹ PCTT) để khắc phục trước mắt thiệt hại do thiên tai gây ra, nhất là các cơ sở hạ tầng thiết yếu như điện, nước, thông tuyến giao thông, trường học, y tế, khơi thông kênh mương,... để tạm thời khôi phục hoạt động, phục vụ sản xuất.

- Tiếp tục tuyên truyền, vận động người dân cùng chia sẻ khó khăn, phát huy tinh thần tự lực, tự cường, tương trợ lẫn nhau để cùng với chính quyền địa phương từng bước vượt qua những khó khăn, thách thức, sớm ổn định đời sống và phục hồi kinh tế, nhất là trong giai đoạn chịu tác động kép của dịch bệnh và thiên tai.

Trên đây là một số nội dung tham luận, chia sẻ qua thực tiễn công tác phòng, chống cơn bão số 9 năm 2020 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi. Ban Chỉ huy PCTT và TKCN tỉnh Quảng Ngãi kính báo cáo./. *qm*

Nơi nhận:

- Ban Chỉ đạo Trung ương về Phòng chống thiên tai;
- UBND tỉnh;
- Các Đ/c: TB, Phó TBTT Ban Chỉ huy;
- Chỉ cục Phòng chống thiên tai Khu vực miền Trung và Tây nguyên;
- Lưu VPTT.

**KT. TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN**



**GIÁM ĐỐC SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ PTNT
Dương Văn Tô**